

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників - основа професійного зростання викладача

*«Педагогічний працівник зобов'язаний постійно
підвищувати свою кваліфікацію»*

*Валентина Шинккаренко, завідувач
навчально-методичного кабінету
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«НОВОУШИЦЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «ПОДІЛЬСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»*

січень 2022

Професійний розвиток педагога: нові можливості у 2022

*«Педагогічний
працівник зобов'язаний
постійно підвищувати
свою кваліфікацію»*

"Вчитель як особистість формується впродовж усього життя" В.О. Сухомлинський

У соціокультурному розвитку України дедалі яскравіше виступає особистісно-гуманна орієнтація освіти, яка має сприяти становленню духовно зрілої, вільної та творчої особистості. Практична реалізація цих завдань насамперед залежить від учителя, його вміння глибоко усвідомлювати роль і місце освітніх процесів та систем у світовому культурному руслі; впевнено орієнтуватися у феноменах науки та соціальних явищ віртуозно поєднувати глибокі фундаментальні знання та ретельну педагогічну підготовку. А це можливо лише завдяки безперервному оновленню ним знань, його постійному самовдосконаленню та самоосвіті.

Концепція педагогічної освіти визначила своєю метою «формування вчителя, який здатний розвивати особистість дитини і зорієнтований на особистісний та професійний саморозвиток і готовий працювати творчо в закладах освіти різного типу». Тому особливого значення в наш час набуває проблема самоосвіти вчителів, спрямована саме на їхній професійний саморозвиток.

Поняття «професійний саморозвиток» є центральним у педагогічній психології і визначається як складний інволюційно-еволюційний поступ, у ході якого відбуваються прогресивні й регресивні інтелектуальні, особистісні, поведінкові, діяльнісні зміни в самій людині. Зокрема за Л.С. Виготським, «розвиток є неперервним процесом саморуху, що характеризується передусім постійним виникненням утворенням нового, чого не було на попередніх етапах.

У психолого-педагогічній літературі виділяють два напрями саморозвитку особистості — самовиховання (виховання волі, якостей, рис характеру, певної поведінки) та самоосвіта (розумове виховання, інтелектуальне зростання, накопичення знань). Самоосвітню діяльність учителя, провідну форму інтелектуального розвитку особистості та вдосконалення педагогічної майстерності, Передбачає не лише накопичення нової інформації, а й системне осмислення цієї деформації, її інтеграцію з наявними знаннями.

Ефективним шляхом здійснення самоосвітньої діяльності вчителя в єдину систему дій директора школи, його заступника та вчителів; виявлення та задіяння психолого-педагогічних факторів, які б викликали у педагога бажання творчо й результативно працювати, постійно прагнучи до професійного та духовного зростання.

Ретельне дослідження педагогічної спадщини видатного педагога дали змогу зробити висновок, що Василь Олександрович теоретично обґрунтував та експериментально перевіряв у роботі керованої ним школи основні етапи організації самоосвітньої діяльності вчителів: установчий, практичний, підсумковий.

Систематичне відвідування занять на курсах, ділові та рольові ігри, форми методичної роботи не розв'язують повністю складної проблеми підвищення кваліфікації вчителів, тому що навіть найдосконаліша колективна система методичної роботи не може врахувати індивідуальної потреби вчителя в новітній інформації, ознайомити його з необхідною літературою з фаху. Отже, виникає потреба в самостійній роботі вчителя.

Самоосвіта є елементом виробничої діяльності кожного вчителя, який вільно обирає матеріал, прийоми й засоби роботи над собою. Такий принцип організації самоосвіти — поєднання її обов'язкового характеру з добровільно обраним змістом — найбільше виправдав себе.

У процесі самоосвіти реалізуються основні дидактичні принципи вчення — систематичності, послідовності, наступності, зв'язку з практикою тощо.

Основні принципи самоосвітньої роботи:

1. Взаємообумовленість цілей, сутності, змісту, структури методичної роботи й суспільних потреб, педагогічної практики. Цей принцип, зокрема, вимагає єдності ідейно-політичної і професійної підготовки педагога, посилення уваги до методологічних знань.
2. Безперервність і систематичність підвищення кваліфікації і професійної майстерності працівника впродовж педагогічної діяльності.
3. Комплексне вивчення питань соціології, психології, дидактики, теорії виховання, наукових основ викладання предмета та поєднання теоретичної підготовки з оволодінням уміннями й навичками, необхідними в педагогічній діяльності.
4. Випереджальний характер підвищення кваліфікації педагога, своєчасне отримання наукової інформації, рекомендацій науки та передового досвіду.
5. Урахування рівня підготовки та індивідуальних інтересів учителів, диференціація змісту й методів методичної роботи.
6. Узгодженість і наступність підрозділів методичної роботи й курсової підготовки.
7. Взаємозв'язок методичної роботи з творчими пошуками окремих учителів і колективу в цілому.

Так виглядає досвід!!!

Нормативне забезпечення підвищення кваліфікації

- *Закон України «Про вищу освіту» (стаття 60)*
- *Закон України «Про фахову передвищу освіту» 2019 р.*
- *Закон України «Про повну загальну середню освіту» 16.01.2020 р.*
- *Закон України «Про освіту» (розділ VII, стаття 59) 2017 р.*
- *Постанови КМУ від 21 серпня 2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ)*
- *Постанова КМУ № 1133 від 27.12.2019 «Про внесення змін до Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників»*
- *Лист МОН від 04.11.2019 № 1-9-683 «Щодо підвищення кваліфікації та атестації педагогічних працівників»*
- *Лист МОНу від 04.03.2020 № 1/9-141 «Щодо підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти»*
- *Лист МОН №1/9-576 від 12.10.2020 року «Щодо тимчасового переходу на дистанційне навчання»*

ПОЛОЖЕННЯ **про підвищення кваліфікації та стажування** **педагогічних працівників у** **ВСП «Новоушицький фаховий коледж ПДАТУ»**

- **Розглянуто та схвалено на засіданні педагогічної ради,**
протокол №3 від 22.12.2020 року
- **Затверджено наказом директора за № 111 від 22.12.2020 року**

Міністерство освіти і науки України
Новоушицький коледж
Подільського державного аграрно-технічного університету

«Затверджую»
Директор коледжу
О.М. Альбьонов
30.08.2016 р.

**ПЕРСПЕКТИВНИЙ ПЛАН
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ
на 2017-2021 роки**

Розглянуто на засіданні педагогічної ради.
Протокол №1 від 29 серпня 2016 року.

Підвищення кваліфікації викладачами коледжу (з вересня 2020 року)

№ п/п	ППП	Місце проведення та назва	Дата	Примітка
1.	Антас Н.І.	НМЦ Онлайн семінар «Соціально-педагогічні засади формування громадянської відповідальності студентів»	30.09.	8 год.
2.	Банар Л.В.	Хмельницька гум.-пед. академія, фахове стажування на базі кафедри іноземних мов	07.10.-07.12.	180 год.
3.	Банар Л.В.	JOIN THE IDEA Освітній онлайн проект для викладачів «Курс Power Point»	27.-28.10.	8 год.
4.	Варгатюк Б.Б.	КПНУ «Фахова та методична підготовка вчителів фізичної культури в контексті сучасної освіти»	01.10.-31.10.	30 год.
5.	Вербіцька Ю.М.	НМЦ Онлайн семінар «Соціально-педагогічні засади формування громадянської відповідальності студентів»	30.09.	8 год.
6.		JOIN THE IDEA Освітній онлайн проект для викладачів «Курс Power Point»	27.-28.10.	8 год.
7.		Всеосвіта Вебінар «Що варто знати кожному про ВІЛ: толерантність та безпека»	01.12.	2 год.
8.		МСFR Вебінар «Завдання інженера з охорони праці наприкінці року»	03.12.	-
9.		JOIN THE IDEA Курс «Як розробити онлайн-заняття та втримати увагу студентів»	11.12.	3 год.
10.	Гавловський О.К.	Хмельницька гум.-пед. академія, фахове стажування на базі кафедри педагогіки	07.10.-07.12.	180 год.
11.	Івасик М.В.	НМЦ ВФПО Підвищення кваліфікації керівників закладів фахової перед вищої освіти	03.-04.12.	16 год.
12.	Костюченко І.І.	НМЦ Онлайн семінар «Соціально-педагогічні засади формування громадянської відповідальності студентів»	30.09.	8 год.
13.	Ломачинська О.В.	Хмельницька гум.-пед. академія, фахове стажування на базі кафедри іноземних мов	07.10.-07.12.	180 год.
14.	Мефодовська В.І.	НМЦ Онлайн семінар «Соціально-педагогічні засади формування громадянської відповідальності студентів»	30.09.	8 год.
15.	Мосур О.В.	Хмельницька гум.-пед. академія, фахове стажування на базі навчально-методичного відділу	07.10.-07.12.	180 год.
16.	Мосур О.В.	Академія цифрового розвитку «Ефективні рішення GOOGLE FOR EDUCATION для хмарної взаємодії»	24.11.	15 год.
17.	Мосур О.В.	НМЦ ВФПО Онлайнкурс «Проектування та створення електронних підручників і посібників»	04.-13.01.	30 год.
18.	Олійник Л.В.	Хмельницька гум.-пед. академія, фахове стажування на базі кафедри укр. мови та літ.-ри	07.10.-07.12.	180 год.
19.		Всеосвіта Вебінар: «Ефективна цифрова взаємодія з учнями в умовах дистанційного навчання. Онлайн-ресурси для урізноманітнення освітнього	10.11.	2 год.

20.		Instytut Badaw – Rozwojowy Lublinskiego Parku «Online learning as a non-traditional form of the modern education on the example of the moodle platform»	09.-16.11.	45 hours
21.		НМЦ ВФПО Підвищення кваліфікації заступників директорів з навчальної роботи «Ефективне управління освітнім процесом»	09.-10.	16 год.
22.		Всеосвіта Вебінар «Електронні «Мої класи» як сучасна альтернатива якісному оцінюванню у дистанційному та змішаному навчанні»	15.12.	2 год.
23.	Олійник Ю.А.	Хмельницька гум.-пед. академія, фахове стажування на базі кафедри педагогіки	07.10.-07.12.	180 год.
24.	Петришена О.В.	НМЦ Онлайн семінар «Соціально-педагогічні засади формування громадянської відповідальності студентів»	30.09.	8 год.
25.	Хрустінський В.Б.	НМЦ Онлайн семінар «Соціально-педагогічні засади формування громадянської відповідальності студентів»	30.09.	8 год.
26.	Шинкаренко В.В.	НМЦ ВФПО Онлайн семінар «Соціально-педагогічні засади формування громадянської відповідальності студентів»	30.09.	8 год.
27.		Хмельницька гум.-пед. академія, фахове стажування на базі навчально-методичного відділу	07.10.-07.12.	180 год.
28.		НМЦ ВФПО Підвищення кваліфікації заступників директорів з виховної роботи	05.-06.11.	16 год.
29.		НМЦ ВФПО Підвищення кваліфікації методистів, заступників методичного кабінету закладів ФПО «Сучасні методологічні та дидактичні засади організації інноваційного освітнього середовища в умовах діджиталізації освітнього процесу».	07.-08.12.	16 год.
30.	Шинкаренко Д.О.	Хмельницька гум.-пед. академія, фахове стажування на базі кафедри педагогіки	07.10.-07.12.	180 год.
31.	Шклярчук Ю.Є.	НМЦ Онлайн семінар «Соціально-педагогічні засади формування громадянської відповідальності студентів»	30.09.	8 год.
32.	Шклярчук Ю.Є.	Хмельницька гум.-пед. академія, фахове стажування на базі кафедри менеджменту освіти та педагогіки вищої школи	07.10.-07.12.	180 год.
33.	Шклярчук Ю.Є.	Участь в онлайн-вебінарі «Як провести гарний урок, коли маєш лише Google Chrome»	08.12.	
34.	Шклярчук Ю.Є.	JOIN THE IDEA Курс «Як розробити онлайн-заняття та втримати увагу студентів»	11.12.	3 год.
35.	Якубов І.О.	Хмельницька гум.-пед. академія, фахове стажування на базі кафедри педагогіки 07.10.-07.12. 180 год.		

Види підвищення кваліфікації

1. **Навчання за програмою підвищення кваліфікації**, у тому числі участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо.
2. **Стажування.**

Можуть бути визнані як підвищення кваліфікації:

- ✓ участь у програмах академічної мобільності
- ✓ наукове стажування
- ✓ самоосвіта
- ✓ здобуття наукового ступеня у здобуття вищої освіти

Такі види мають особливості, прописані у п. 26-30 Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників.

Викладач самостійно обирає форми, види, напрями та суб'єктів підвищення кваліфікації.

Можливості для викладачів

Де викладачі можуть підвищувати кваліфікацію?

- ✓ В Україні
- ✓ За кордоном, крім держави, що визнана державою-агресором чи державою окупантом

Форми, за якими можна підвищувати кваліфікацію:

- ✓ інституційна
- ✓ очна
- ✓ денна
- ✓ вечірня
- ✓ заочна
- ✓ дистанційна
- ✓ мережева
- ✓ дуальна
- ✓ на робочому місці
- ✓ на виробництві
- ✓ інші форми, які обере педагог

Форми підвищення кваліфікації можуть поєднуватись.

Принципи

«Гроші ходять за викладачем»

*«Викладач сам вирішує, де і як підвищувати
кваліфікацію»*

Організація

Хто може підвищувати кваліфікацію викладача?

Суб'єкти підвищення кваліфікації:

- ✓ заклад освіти або його структурний підрозділ
- ✓ наукова установа, юридична особа
- ✓ фізична особа, в тому числі – фізична особа-підприємець

Де можна проходити підвищення кваліфікації?

За місцем:

- ✓ власної освітньої діяльності суб'єкта
- ✓ роботи педагога
- ✓ за іншим місцем/місцями
- ✓ дистанційно, якщо це передбачено договором/програмою

Педагоги можуть підвищувати кваліфікацію в різних суб'єктів.

Тривалість підвищення кваліфікації

Щодо підвищення кваліфікації та атестації педагогічних працівників

Лист МОН № 1/9-683 від 04.11.19 року

З огляду на відсутність встановлених законодавством норм щорічного підвищення кваліфікації, необхідного для проходження чергової атестації, рекомендуємо атестаційним комісіям, починаючи з 2020 року:

1) встановлювати мінімальні вимоги щодо обсягу (кількості годин) підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої, професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти, а саме:

- 30 годин, якщо завершення атестації припадає на 2020 рік;
- 60 годин, якщо завершення атестації припадає на 2021 рік;
- 90 годин, якщо завершення атестації припадає на 2022 рік;
- 150 годин, якщо завершення атестації припадає на 2023 рік та наступні роки.

Документ про підвищення кваліфікації

Видається викладачу за результатами підвищення кваліфікації.

Розробка

- ✓ Технічний опис, дизайн, спосіб виготовлення, порядок видачі та обліку визначає суб'єкт.

Документ має містити:

- ✓ повне найменування суб'єкта (для юридичних осіб) або ПІБ фізичної особи (для фізичних осіб і ФОП), яка надає освітні послуги з підвищення кваліфікації
- ✓ тему (напряму, найменування), обсяг (тривалість) у годинах та/або кредитах ЄКТС
- ✓ ПІБ особи, яка підвищила кваліфікацію
- ✓ опис досягнутих результатів навчання
- ✓ дату видачі та обліковий запис документа
- ✓ найменування посади (у разі наявності), прізвище, ініціали особи, яка підписала документ від імені суб'єкта, її підпис

Програма підвищення кваліфікації

Принципи

- ✓ Свобода і відповідальність суб'єкта

Розробляє і затверджує програму суб'єкт підвищення кваліфікації. Її може бути розроблено на основі типових програм, що затверджуються МОН.

- ✓ **Відкритість**

Суб'єкт забезпечує відкритість і доступність інформації про кожну власну програму, оприлюднюючи її на своєму веб-сайті.

Інформація

Програма **повинна** містити інформацію про:

- ✓ її розробника/розробників
- ✓ найменування
- ✓ мету
- ✓ напрям
- ✓ зміст
- ✓ обсяг (тривалість), що встановлюється в годинах та/або в кредитах ЄКТС
- ✓ форму/форми підвищення кваліфікації
- ✓ перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться (загальні, фахові тощо)

Оприлюднення

Протягом 15 календарних днів після видачі документів про підвищення кваліфікації суб'єкт оприлюднює їх перелік на своєму веб-сайті.

Перелік має містити таку інформацію:

- ✓ прізвище та ініціали вчителя, який пройшов підвищення кваліфікації
- ✓ форму, вид, тему (напрямок, найменування) та його обсяг (тривалість) в годинах або кредитах ЄКТС
- ✓ дату видачі та обліковий запис документа про підвищення кваліфікації.

Визнання результатів підвищення кваліфікації

- ✓ Якщо суб'єкт має ліцензію на підвищення кваліфікації або навчає за акредитованою освітньою програмою – **результати не потребують окремого визнання чи підтвердження.** Результатом підвищення кваліфікації може бути присвоєння повних або часткових професійних/ освітніх кваліфікацій.
- ✓ Результати навчання у інших суб'єктів **мають бути визнані рішенням педагогічної (вченої) ради закладу освіти педагога, який підвищував кваліфікацію.** Порядок визнання результатів встановлює сама педагогічна (вчена) рада.

Фінансування підвищення кваліфікації

Джерела фінансування підвищення кваліфікації педагогів:

- ✓ кошти державного, місцевих бюджетів
- ✓ кошти фізичних та/або юридичних осіб
- ✓ інші власні надходження закладу освіти та/або його засновника
- ✓ інші джерела, не заборонені законодавством

Обов'язково:

- ✓ укласти договір із зазначенням джерела фінансування, якщо підвищення кваліфікації – за рахунок коштів державного або місцевого бюджету, інших коштів, затверджених у кошторисі закладу
- ✓ факт підтвердити актом про надання послуги з підвищення кваліфікації; акт є підставою для оплати послуг суб'єкта згідно з укладеною угодою щодо підвищення кваліфікації

Стажування

Здійснюється за індивідуальною програмою, яка розробляється і затверджується суб'єктом.

Індивідуальна програма стажування повинна містити інформацію про:

- ✓ обсяг, очікувані результати навчання

Для проходження стажування суб'єкт підвищення кваліфікації та заклад освіти, працівник якого має пройти стажування, укладають договір. Індивідуальна програма – невід'ємний додаток до договору.

Стажування може здійснюватися в:

- ✓ закладах освіти
- ✓ установах
- ✓ організаціях
- ✓ на підприємствах

Особливості для різних педагогів

Проходять підвищення кваліфікації

Педагоги закладів загальної середньої та фахової передвищої освіти - **щороку**

Основні напрями підвищення кваліфікації:

- ✓ розвиток професійних компетентностей: знання навчального предмета, фахових методик, технологій
- ✓ формування у здобувачів освіти спільних вмінь для ключових компетентностей:
- ✓ читання з розумінням
- ✓ уміння висловлювати власну думку усно і письмово
- ✓ критичне та системне мислення
- ✓ здатність логічно обґрунтовувати позицію
- ✓ творчість
- ✓ ініціативність
- ✓ вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми

- ✓ здатність співпрацювати з іншими людьми
- ✓ психолого-фізіологічні особливості здобувачів освіти, основи андрагогіки
- ✓ створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, особливості інклюзивного навчання, забезпечення додаткової підтримки в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами
- ✓ використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі, включаючи електронне навчання, інформаційну та кібернетичну безпеку
- ✓ мовленнєва, цифрова, комунікаційна, інклюзивна, емоційно-етична компетентність
- ✓ формування професійних компетентностей галузевого спрямування, опанування новітніми виробничими технологіями, ознайомлення із сучасним устаткуванням, обладнанням, технікою, станом і тенденціями розвитку галузі економіки, підприємства, організації та установи, вимогами до рівня кваліфікації працівників за відповідними професіями (для працівників закладів професійної (професійнотехнічної) освіти)
- ✓ розвиток управлінської компетентності (для керівників закладів освіти, науково-методичних установ та їхніх заступників)

Пропозиції до рішення педагогічної ради

- ✓ **Ухвалити педагогічною радою** внесені пропозиції щодо підвищення кваліфікації педагогічних працівників на базі коледжу, відповідно п.3.3., п.4.5. Положення.
- ✓ **На засіданні методичної ради 02.02.2021 року** обговорити організаційні питання та подати директорові коледжу на затвердження **проект наказу з пропозиціями щодо обсягу** (тривалості --- **3-6 год.**) ПКП шляхом їх участі у методичній роботі коледжу, зокрема у пед.раді, метод.раді, Школі професійної адаптації (ШМВ), педагогічних читаннях, науково-практичних конференціях, семінарах-тренінгах тощо та **форми сертифікації** відповідно до п.3.16. Положення.

Шинкаренко В.В.

Пропозиції до рішення педагогічної ради

- ✓ Підготувати та розмістити на сайті коледжу у розділі «Методична робота» інформацію під рубрикою «Підвищення кваліфікації», яка б включала в себе нормативно-правову базу, накази, графіки, сертифікати, відеоматеріали-роз'яснення та корисні посилання для педагогів коледжу.

До 15.02.2021 Шинкаренко В.В.

- Розробити методичні рекомендації «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників»

Мосур О.В., Голови ЦК, викладачі

Пропозиції до рішення педагогічної ради

- ✓ **Забезпечувати своєчасним ознайомлення** викладачів зі змінами та пропозиціями щодо підвищення кваліфікації

Протягом року

Шинкаренко В.В., голови ц/к

- ✓ **Скласти план** підвищення кваліфікації викладачів на **2021р.** та внести зміни й доповнення до перспективного плану .

Січень 2021

Мосур О.В. викладачі

Дякую за увагу!